

หลักสูตรวิทยาการเกษตรระดับสูง (วทส.)

Agriculture & Cooperatives Executive Program

รุ่นที่ 4

กลุ่มพญาหงส์

นายกำพล ภิภูโณกุล
คณะทำงานรัฐมนตรี
กระทรวงศึกษาธิการ

นายเดชบุญ มาประเสริฐ
ประธานกรรมการ
องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์

ดร.เทพิน อริยปิติพันธ์
กรรมการผู้จัดการ
บริษัท Create Intelligence Co.,Ltd บริษัท แอสโซซิเอท เอท เพรา จำกัด

นายพีเชอร์ ชินบุตร
กรรมการบริหาร

นายจิรายุ แก้วพะเนาว์
ประธานฝ่ายพัฒนาธุรกิจ
บริษัท อีซี (2018) จำกัด

ดร.ชนิดา วงษ์ช่างหล่อ
กรรมการผู้จัดการ
บริษัท สำนักงานกฎหมาย
เอไอแอนด์แอสโซซิเอต จำกัด

ดร.วิชัญชา บุตดาบุญ
รองอธิบดี กรมการข้าว

นายพิรพันธ์ ดอทอง
รองปลัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นายวรรณชัย อธิรณิสิริ
รองนายกเทศมนตรี
เทศบาลนครรังสิต

นางสาวศศกร แพ้ติลกุล
กรรมการผู้จัดการ
บริษัท เค.บี.เอ็ม.เทคโนโลยีส์ จำกัด

นายอรสควิทย์ อรสคสิงห์
ประธานที่ปรึกษา
บริษัท ดวงตะวันเพชร จำกัด

บรรยากาศการรวมกลุ่มแลกเปลี่ยน กลุ่มพญาหงส์

**ชื่อโครงการข้อเสนอเชิงนโยบายทางด้านการเกษตร
กลุ่มพญาหงส์**

**โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการด้านการเงินและ
ต้นทุนการผลิตข้าวของชาวนา**

**Financial literacy extension for the farmer in rice
production systems**

Outline

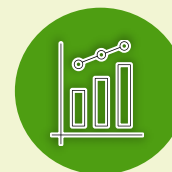
ความสำคัญ/ที่มาของปัญหา

วัตถุประสงค์

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
เครือข่าย และความร่วมมือ

สรุปผลและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ความสำคัญ/ที่มาของปัญหา

- เกษตรกรผู้ปลูกข้าว หรือชาวนาไทยเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ของประเทศ
- ฤดูนาปี 2565/66 มีเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ปลูกข้าว

จำนวน 4.7 ล้านครอบครัว พื้นที่ปลูกข้าว 62.3 ล้านไร่ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2566)

หนี้สินครัวเรือนเกษตรกร

สาเหตุของหนี้สิน

- พฤติกรรมการดำรงชีวิตของเกษตรกรที่เปลี่ยนไปในทิศทางวัตถุนิยม
- นโยบายของภาครัฐที่ผิดพลาดในการสนับสนุนให้เกษตรกรทำการเกษตรเชิงเดี่ยวเพื่อการพาณิชย์
- การแก้ไขปัญหานี้สินเกษตรกรแบบนโยบายประชานิยม

เงินที่กู้สำหรับค่าใช้จ่าย

- ใช้จ่ายในการเช่าที่นา
- เป็นค่าการลงทุนทำนาในแต่ละฤดู
- เป็นค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว

“ทำบัญชีให้เห็นว่าสมดุลไม่ขาดทุน ถ้าทุกคนสามารถที่จะ
ทำให้พอดีไม่ขาดทุน ประเทศชาติไม่ขาดทุนแน่นอน และ
ประเทศชาติขาดทุนอย่างนี้ ไม่ขาดทุน อยู่รอด ข้อสำคัญ
เป็นอย่างนี้ ที่ว่าเศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่ว่าพอเพียงในการ
บริโภค แต่ให้พอเพียงในการมีชีวิตอยู่ บางคนก็อาจจะ
รวยได้ที่เดียว”

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพล
อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙
ในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตร การดำเนินงาน
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๑

วัตถุประสงค์

เพื่อเพิ่มทักษะการบริหารจัดการด้าน
การเงินและต้นทุนการผลิตข้าวของชาวนา

เพื่อส่งเสริมและขยายผลการบริหารจัดการ
ด้านการเงินและต้นทุนการผลิตข้าวของชาวนา
ให้สามารถลดต้นทุนการผลิตข้าว เพิ่มรายได้
และหนี้สินลดลง

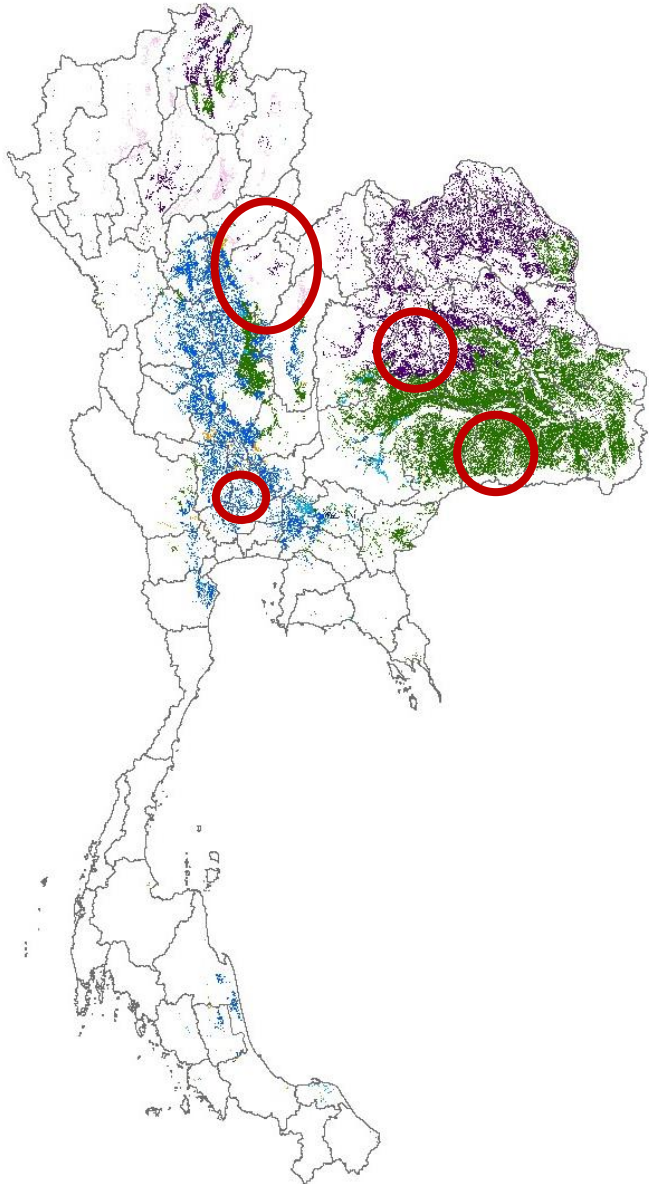

ขั้นตอนการดำเนินงาน

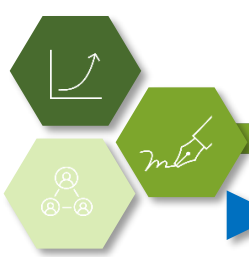
ดำเนินการคัดเลือกพื้นที่ต้นแบบ

นาข้าวฝน ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ >>>>> **ขอนแก่น สุรินทร์**

นาชลประทาน ในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาภาคกลาง >>> **พิษณุโลก พระนครศรีอยุธยา**

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	ครัวเรือนชาวนา	พื้นที่ปลูกข้าว
ขอนแก่น	26	199	2,331	292,185	2,484,097
สุรินทร์	17	159	2,122	238,749	3,131,636
พิษณุโลก	9	93	1,048	94,227	1,474,049
พระนครศรีอยุธยา	16	209	1,452	35,782	764,463

ตัวชี้วัดความสำเร็จ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เครือข่ายและความร่วมมือ

▶ ตัวชี้วัดความสำเร็จเมื่อสิ้นสุดแผนงาน

- ❖ เกษตรกรต้นแบบ จำนวน 5,000 คน สามารถจัดการด้านการเงินและต้นทุนการผลิตข้าว และสามารถจัดทำบัญชีครัวเรือน
- ❖ ต้นทุนการผลิตข้าวลดลง ร้อยละ 5 ลดรายจ่ายของครอบครัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10

▶ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

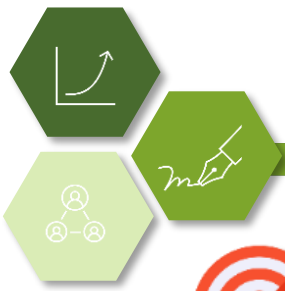
- ❖ เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว
- ❖ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกร
- ❖ หน่วยงานที่สร้างแรงจูงใจ เช่น ธกส หน่วยงานแหล่งเงินทุน และหน่วยงานในพื้นที่

▶ เครือข่ายและความร่วมมือ

- ❖ หน่วยงานภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ❖ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- ❖ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

สรุปผลและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

เน้นการจัดการ**ด้านการเงิน**ของครอบครัวเกษตรกร การ**บริหารต้นทุน**การผลิตข้าวให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการ**จัดทำบัญชีครัวเรือน**

ลดรายจ่าย การ**เพิ่มรายได้** เพิ่มการออม ความสามารถในการชำระและลดหนี้สินที่มีอยู่ สร้าง**ความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจ**ของครอบครัวเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

การ**บูรณาการหน่วยงาน**ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับตั้งแต่ส่วนกลางจนถึงหน่วยงานในพื้นที่ และการบูรณาการองค์ความรู้ที่มีอยู่มา**ส่งเสริมให้เกษตรกรนำไปปฏิบัติ**

- ❖ การ**สร้างแรงจูงใจ**ในการปฏิบัติของเกษตรกร
- ❖ การ**จัดทำบัญชีครัวเรือน** ใช้เป็นเงื่อนไขในการพิจารณาดอกเบี้ย การเข้าถึง การสนับสนุนแหล่งเงินทุน เช่น ธกส หรือแหล่งเงินทุนอื่น ๆ การสนับสนุนเพื่อการสร้างแรงจูงใจขยายเขตนาหนี้สิน การพักชำระหนี้
- ❖ หน่วยงานในพื้นที่มีมาตรการ**สร้างขวัญและกำลังใจ** ให้กับเกษตรกรที่พร้อมจะปรับเปลี่ยนของเกษตรกรกลุ่มนี้

โครงการ ส่งเสริมการบริหารจัดการด้านการเงินและต้นทุนการผลิตข้าวของชาวนา

Input	Output	Outcome		Impact
		User	Change	
<p>1. งบประมาณ 40 ล้านบาท ดำเนินการในพื้นที่ 4 จังหวัด</p> <p>2. บุคลากร จากหน่วยงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการคลัง ธกส. กระทรวงมหาดไทย</p> <p>3. ระยะเวลาดำเนินการ 1 ปี</p> <p>4. องค์ความรู้เดิม ประกอบด้วยการบริหารจัดการด้านการเงิน การบริหารจัดการต้นทุนการผลิตข้าว ในทุกขั้นตอนของการผลิตข้าว การจัดทำบัญชีครัวเรือน</p>	<p>1. ชาวนา จำนวน 5,000 คน มีความสามารถในการบริหารจัดการด้านการเงินและต้นทุนการผลิตข้าวพร้อมจัดทำบัญชีครัวเรือนได้</p> <p>2. ชาวนา ที่ผ่านการอบรมนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 80</p> <p>3. ชาวนาในทุกหมู่บ้าน รับทราบการบริหารจัดการด้านการเงิน การบริหารจัดการต้นทุนการผลิตข้าว ในทุกขั้นตอนของการผลิตข้าว การจัดทำบัญชีครัวเรือน</p>	<p>1. สมาชิกศูนย์ข้าวชุมชน</p> <p>2. สมาชิกกลุ่มนาแปลงใหญ่</p> <p>3. ชาวนาอาสา</p> <p>4. เกษตรกร ชาวนาที่สนใจ</p>	<p>1. ชาวนามีความสามารถในการบริหารจัดการด้านการเงิน จัดทำงบประมาณการใช้จ่าย การจัดการต้นทุนการผลิตข้าว และ การบริหารการเงินของครอบครัว</p> <p>2. ชาวนาสามารถในการบริหารจัดการต้นทุนการผลิตข้าว มีการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>3. ชาวนามีการจดบันทึกบัญชีครัวเรือน บริหารจัดการงบดุลของครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>หากชาวนาทั้งหมดในพื้นที่ 4 จังหวัดพื้นที่นา 7.9 ล้านไร่ ชาวนา 660,943 ครัวเรือน รายจ่ายทั้งหมดต่อปี 146,213 ล้านบาท คาดว่าเป้าหมายได้รับองค์ความรู้และนำไปปฏิบัติ เพียงร้อยละ 50 จะส่งผลให้</p> <p>1. ชาวนาสามารถลดต้นทุนการผลิตข้าว ได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 สามารถลดต้นทุนการปลูกข้าวได้ 981 ล้านบาท (พื้นที่ 7.9 ล้านไร่ ต้นทุนการผลิต ไร่ละ 5,000 บาท)</p> <p>2. สามารถลดค่าใช้จ่าย ในครอบครัวได้ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10 ในพื้นที่เป้าหมาย 4 จังหวัด คิดเป็นเงิน 7,310 ล้านบาท</p>

หลักสูตรวิทยาการเกษตรระดับสูง (วทส.)

Agriculture & Cooperatives Executive Program

รุ่นที่ 4

กลุ่มพญาหงส์

